

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๑

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการสั่งให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดด้วยการยุบสภาเทศบาลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวของผู้ว่าราชการจังหวัดชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

เทศบาลตำบลท่าข้าม (อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญว่าคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งความเห็นให้คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบว่าการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับจะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า คือมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลคราวละห้าปี ตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่อาจใช้บังคับได้อีกต่อไป เพราะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ สั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลหลายแห่งสิ้นสุดสมาชิกภาพด้วยเหตุยุบสภา เช่น เทศบาลเมืองมุกดาหาร เทศบาลตำบลบ้านพรุ

เทศบาลตำบลท่าข้ามพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งได้รับการเลือกตั้งก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับจะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า คือ วาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนั้นถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายแล้ว และเมื่อสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตามวาระแล้ว คณะเทศมนตรีที่ออกนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการในหน้าที่ของคณะเทศมนตรีต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้อำนาจตาม มาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ สั่งให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดลงด้วยเหตุยุบสภาเทศบาล และสั่งให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจากตำแหน่ง อีกทั้งยังให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลต่อไป

จนกว่าจะไป

พ.ศ. ๒๕๕๑

รัฐมนตรีว่า

พุทธศักราช

“ภายใต้บังคับ

เจตนารมณ์

ปกครองส่วน

ของประชาชน

ปกครองตน

เทศบาลตำบล

สิ้นสุดลงด้วย

กระทรวงมห

และการแต่งตั้ง

๒๕๕๖ ข

ราชอาณาจักร

พิจารณาได้ห

พิจารณาได้ห

ศาล

พุทธศักราช

บทบัญญัติที่

ศาลรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุนี้ ผู้

ว่าการกระท

อาศัย

๒๕๕๑

ธรรมนูญ

๒๕๕๑

บาลีสันสุดด้วย

คณะเทศมนตรี

๓๐ มิถุนายน

คณะรัฐมนตรี

ได้รับเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕๕

กลครวละห้าปี

ไป เพราะขัด

มาตรา ๔๕ (๔)

ภาพด้วยเหตุ

กันว่าวาระการ

บังคับจะต้อง

ตำแหน่งสี่ปีนั้น

แล้ว คณะ

ต่อไปจนกว่า

เทศบาล พ.ศ.

๕๖ วรรคสอง

อำนาจตาม

สมาชิกภาพ

จากตำแหน่ง

เทศบาลต่อไป

จนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีชุดใหม่ ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น เห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่น่าจะถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย และการปฏิบัติของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกับผู้ว่าราชการจังหวัดน่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ วรรคสอง กล่าวคือ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” และมาตรา ๒๕๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้” เทศบาลตำบลท่าข้ามจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการสั่งให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาล สิ้นสุดลงด้วยเหตุยุบสภาเทศบาล การสั่งให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจากตำแหน่งของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราว ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ วรรคสองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องดังกล่าวพิจารณาได้หรือไม่ ซึ่งจะวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งได้ระบุอำนาจของศาลนี้ไว้ในบทบัญญัติมาตราต่างๆ และเมื่อตรวจสอบบทบัญญัติทั้งหลายของรัฐธรรมนูญแล้ว ไม่มีบทบัญญัติใดให้สิทธิแก่บุคคลหรือองค์กรใดเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วยเหตุนี้ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและของผู้ว่าราชการจังหวัดที่กล่าวในคำร้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณา

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT